అమ్మాయి పెళ్ళి

అమ్మాయికి పెళ్ళి కావాలి. ఇక ఆపటానికి వీల్లేదు – అంటూంది ఇంటావిడ. అంటూందేమిటి? నిజమే కూడానూ.... ఏదీ? అమ్మాయి కప్పుడే పధ్నాలుగు వెళ్ళి... అన్నట్టు అది ఆ వెంకట్రామయ్యగారితో అన్న ముక్క. యథార్థానికి పదహారు వెళ్ళడానికి సిద్ధంగా వుంది మరి! అంటే పెళ్ళి – ఏదీ? ఈ మాఘంలోనన్నా చెయ్యాలన్న మాటే... ఆపటానికి వీల్లేదన్న మాటే.

ఏం పెళ్ళిళ్ళో నబ్బా! యెంత కష్టం? మరీ పెద్దయిన పిల్లల పెళ్ళిళ్ళు.... బోలెడేసి కట్నాలు పోసి చేసినా – ఇప్పుడు కట్నాలేమైనా తగ్గినయ్యా? అబ్బే – అయిదు రోజుల పెళ్ళిళ్ళు చేసినా, అలకలూ పాడూ అని పెళ్ళివారు రక్తం పీల్చినా... ఓ విధంగా అప్పటి పెళ్ళిళ్ళే సుఖమనిపిస్తుందేం? అంటే మరి ఆ రోజుల్లో ఒకరి చిక్కు లింకోరి చిక్కుల్లోనే ఉండేవి. ఇప్పుడలా కాదాయె! ఎవడి సమస్య వాడిది, ఎవడిమటుకు వాడు తన కూతురి పెళ్ళి విషయమై లోపల్లోపల పిసుక్కు చస్తాడే గాని పైకి నోరు చేసుకుని, 'నేను హైరానా పడిపోతున్నానర్రో!" అనడాయె. ఏదో విధంగా ఆ మూడు ముళ్ళూ పడగానే తను ప్రయోజకుడైనందువల్ల పిల్ల పెళ్ళి చేసెయ్యగలిగినట్టు నటిస్తాడాయె.... ఇంకోరి మాటెందుకు?"ఏఁ వోయ్ కాంతం! మీ రాజి పెళ్ళేమిటి, ఎప్పుడు చేస్తావ్? సంబంధం చూశావా యెక్కణ్ణా?" అని అడిగితే, "సంబంధాని కేమోయ్? అనుకుంటే అయిదు నిమిషాలు పట్టదూ! ఏదీ, రాజి కిప్పుడేగా పధ్నాలుగెళ్లాయ్?" అని తను అనటంలా?

'శారదా ఆక్టు' చట్టుబండలయింది. ఎవడొచ్చి రిపోర్టివ్వొచ్చాడు గనక! అమ్మాయికి నాలుగేళ్ళ క్రితమే, ఆ పాత పద్ధతిలోనే మూడు ముళ్ళూ పడేసుంటే బాగుండి పొయ్యేదే మరి, అయితే ఈ ఏడెనిమిదేళ్ళనించీ ఉంటున్నది బస్తీలో నాయె – ఇంతమంది సంస్కార్ల మధ్యనాయె, నాలుగేళ్ళ క్రితమే నిజంగా అమ్మాయి పెళ్ళే చేసుంటే వీళ్ళంతా కాకులు పొడిచినట్టు పొడిచుండరూ? ఇంకా పెళ్ళి ప్రయత్నంలో లేవేమని ఇలా తగుల్తున్నారుగాని!

ఏమిటి? పిల్ల పెళ్ళంటే మాటలా? ఆ వెంకట్రామయ్యగారబ్బాయి అయితే బాగానే ఉణ్ణు – అంటూందింటావిడ. పిల్లాడికి ముప్ఫై ఉంటాయో, ఏమిటో చెప్పడానికేం? ఇరవై నాలుగంటారు! నల్లగా, పొట్టిగా, బొద్దుగా ఫరవాలేదు. అందాల కేమిట్లే?...

ఏమయినా, ముందు పెద్ద సంబంధం... భారీ వ్యవహారం... మరి బండరాయి, ఇటిక రాయి కదలినట్టు కదుల్తుందా? ఆ వెంకట్రామయ్యగారు ఓ విధాన బయటపడ్డు!

"ఏమండీ! అమ్మాయి కెక్కణ్ణా మంచి సంబంధాలుంటే కొంచెం చెబుదురూ!"

"సంబంధాలే! హ్హా హ్హా హ్హా హ్హా యెక్కడివీ....?"

"ఏమండీ? వెంకట్రామయ్యగారూ! లక్ష్మణరావుగారి తమ్ముడి కమ్మాయి నిస్తారా అనడుగుతున్నారు, మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?"

"భేష్! చేసెయ్యండీ!"

"అవును కానీండీ, ఆ కుర్రాడికి మెల్లకన్నూ!–"

"పోనిస్తురూ! మెల్లకన్నంటే అదృష్టం వేగదూ?"

"బొత్తిగా చదువు కూడా లేదండీ. బియ్యే పూర్తి చెయ్యకుండా వొదిలేశాడు."

"ఏదో నాలుగురాళ్ళు తెచ్చుకుంటున్నాడుగా?"

మరి, ఆ మాటంటే ఎవరికన్నా మండుతుందా, మండదా? అమ్మాయికి నూరు రూపాయలు తెచ్చుకుంటున్నవాడు గొప్ప సమ్మంధంవా? తన కొడుక్కు కొండమీది కోతిని తెస్తాడో ఏంవిటో! చూస్తాం గదూ?.... నెలకో వెయ్యి రూపాయ లార్జిస్తున్నాం... గొప్పవాళ్ళమనేగా ఆ అహంకారం!.....

"వాళ్ళ సంబంధం చేసుకోవాలనున్నప్పుడు వాళ్ళమీద ఆగ్రహించి ఏం లాభవండీ!" అంటూందింటావిడ.

ఆగ్రహించడవంటే ఆగ్రహించరూ మరీ? వాళ్ళ డబ్బు వాళ్ళకుండుగాక! అంత మాత్రానికే మనల్ని చులగ్గా చూస్తే మనం సంహిస్తావా? ఎవరి కెక్కువ?

అంటే "వారెక్కువనే గాదుటండీ మన పిల్లను వాళ్ళబ్బాయికి చేసుకుందా వనుకుంటా?" అంటూందింటావిడ.

అదే పొరపాటు... వారంతవారంవేమనంవూ అని వారనుకునే పక్షంలో ఇచ్చి పుచ్చుకోడాలు కాని, వారంతవారు వారనుకుంటే మనంతవారం మనం! వారి డబ్బు చూసుకుని వారహంకరిస్తే, మన పిల్లను చూసుకుని మనం అహంకరించంవూ? చెప్పవేం వే?

ఏంవిటన్నా అంటే "మీ కసలు పిల్ల పెళ్ళిచేసే తెలివితేటల్లేవు లేండి. పిల్లాడి తరఫు వాళ్ళెక్కడన్నా ముందు నోరుచేసుకుని, 'మీ పిల్లను మాకిస్తారా?' అనడుగుతారటండీ? ఆడపిల్ల పెళ్ళి చెయ్యాలిసుండి, మీరే నోరు తెరిచి, 'మీ అబ్బాయికి మా అమ్మాయిని చేసుకోండి' అనకపోతే వాళ్ళా?" అంటూందింటావిడ.

అందుకే వళ్ళు మండేది. మనం నోరు తెరచుకుని అన్లేదని వాళ్ళు పస్తాయించకపోతే

మనం సూచనగా అడుగుతున్నాం గదా – వాళ్ళ కామాత్రం జ్ఞానం ఉండరాదూ? ఈ ఆడవాళ్ళ తర్కం ఉందే, అంతా ఇలాగే ఏడుస్తుంది.....

ఆ ప్రకాశంగారి అబ్బాయికివ్వగూడదా అని అమ్మా నాన్నా రాస్తారు.... వాళ్ళ గోల వాళ్ళదే! పిల్లవాడు చిన్నవాడు, తెలివి గలవాడు, చూడ్డాని కందంగానే ఉంటాడు. ఆ ప్రకాశంగారు లౌక్యంగా ఓ(ట్రెండుసార్లు అమ్మాయినిస్తాc వేcవో అని హెచ్చరించి చూశాడు కూడాను.... లౌక్యంగా హెచ్చరించాడు గనుక మనకు అర్థమే కానట్టు నటించడానికి వీలయింది. నిజంగా నోరుచేసుకుని అడుగుతే ఏమనాలో తెలీదు! ఏం వుందిలే? "ఇంకా రెండేళ్ళదాకా పిల్ల పెళ్ళి చెయ్యాలని లేదండీ.... చదువు" అనాలి.

అమ్మా నాన్నా అనడానికేంలే, ఆ ప్రకాశంగారికి బొత్తిగా ఏమీ లేదూ! ఆయనేదో గుమాస్తాగిరీ చేసి డెబ్భయ్యో ఎనభయ్యో తెస్తే దానికీ దానికీ చెల్లు! నలుగురు పిల్లలు గల సంసారం కూడా నాయెను. ఇంకా నయం ఈ కుర్రాడప్పుడే ఉద్యోగం సంపాదించి నూరో నూటపాతికో తెస్తున్నాడు. పోనీ పెళ్ళి చేసుకుని కుర్రాడు వేరే కాపురం పెట్టుకున్నా నాలుగు డబ్బులు వెనుకేసును. కాని అలా చెయ్యడం చిన్న పిల్లలు చదువులు పూర్తి చేసేదాకా, అంటే అధమం ఇంకో పదేళ్ళు, ఆ కుటుంబ భారమంతా ఇతనిదే! అప్పటికి ఇతనికి పిల్లలు పుట్టుకొస్తారేమో! పోనీ! మనకెందుకొచ్చిన పీడ? ఏవన్నా అంటే, తండ్రీ కొడుకుల కెడబాటు చేస్తున్నాడంటారు. వట్టి పాపిష్టి లోకం!

అసలే ఆలోచన తెలవక అహోరిస్తూంటే, అమ్మా నాన్నా వచ్చి అమ్మాయి పెళ్ళి నిశ్చయం చేస్తానంటారు. "ఇహ నీ వల్ల కాదు గాని అని రాస్తున్నాడు నాన్న. చేసుకున్న పెళ్ళామే అంటుంటే అమ్మా నాన్నా అనటం అబ్బరమా? తీరా ఆ ముసలాళ్ళొచ్చి కూచుంటే వాళ్ళ ముసలి మొత్తుకోలు చూసి ఉన్న సంబంధాలు కూడా వెనక్కు చక్కా పోతయ్యో ఏమిటో సద్దె! వాళ్ళకు రావద్దనన్నా రాయాలి! ఒకటా గొడవ? ప్రొద్దున్నే లేస్తే ప్రతిదీ అగ్ని పరీక్ష అయితే ఎట్టా చావడం?

ఓ చెంప వద్దు మొర్రో అని రాస్తే ఈ ముసలాళ్ళు, దారెంట నానా అగచాట్లూ పడి ఒక రైలెక్కడానికింకొక రైలెక్కి ఇంటికి చేరడానిక్కూడా సకల యాతనా పడి, ఏం వొచ్చినట్టు? ఎందుకు రావాలి వీళ్ళిప్పుడు? అసలే జానెడు బెత్తెడు బస్తీ కొంపలు! వీళ్ళొచ్చినట్టు ఎవరికీ వాసన తెలియకముందే ఇంటికి పంపెయ్యాలి! అప్పుడే అడుగుతున్నాడు నాన్న. ప్రకాశంగారిల్లెక్కడ? ఇదేమన్నా ఇంటికెంపాడా? ఇట్లా మలుపు తిరిగితే ఇల్లుండటానికి? మూడు మైళ్ళు పోవాలంటే ఆశ్చర్యపడతాడు నాన్న. పల్లెటూరి మేళం.

అమ్మ కూడా, ఆ ప్రకాశంగారబ్బాయయితే అమ్మాయికి యీడూ జోడూగా

ఉంటుందంటూంది. ఓ పెద్ద బారెట్లాగారి సంబంధం ఉందని చెబితే "అమ్మో అంతంత బరువు మనం ఎత్తలేం లేరా!" అంటూంది. ఇక్కడ కూడా ఆ పల్లెటూళ్ళలో లాగేనని! ఈ పట్టణ వాసంలో తెలివి తేటలెలా పారేదీ, ఎంతలేసి రాజకీయాలున్నదీ వాళ్ళకేం తెలుస్తుంది? ఎంతో కష్టపడి దువ్వి, బుజ్జగించి, ఆ వెంకట్రామయ్యగారిని ఆర్నెల్లనుంచీ దారిలోకి తెస్తుంటే అడక్కుండా పెట్టకుండా వచ్చి ఈ ముసలాళ్ళు, ఏమీ గ్రహించకుండా, ఒక్క ముక్కలో చులాగ్గా ప్రకాశం గారబ్బాయంటారు! అదేమిటర్రా అంటే అమ్మాయి ఒప్పుకుందిట! అమ్మాయి దేనికన్నా ఒప్పుకుంటుంది. అమ్మాయి ప్రకాశం కొడుక్కి ఒప్పుకుందీ అంటే పెళ్ళయితేనే చాలుననే లెక్కలో ఉందన్నమాట! ఇక ఆలస్యం చెయ్యటం భావ్యం కాదు కాని ఇంతమంది ముసలాళ్లు ఎక్కడా కాలూ చెయ్యీ ఆడకుండా చేస్తుంటే ఎలా చావడం?

ఇంకా ఇతర సంబంధాలు పడవని ఖచ్చితంగా తేలిపోతేనే గాని ఆ ప్రకాశంగారబ్బాయిని గురించి ఆలోచించను గాక ఆలోచించనని రాయిగుద్ది చెబితే గాని, అమ్మా నాన్నా ఆ ప్రకాశం గొడవ మానకపోయిరి! మానేమైందీ? మిగతా సంబంధాలేమిటని గుచ్చి గుచ్చి అడుగుతారు. అవి కూడా చెడగొట్టటానికి. అదో పిచ్చి మొద్దు! పుటిక్కిన వెంకట్రామయ్యగారబ్బాయి మాట బయట పెట్టింది. ఆడవాళ్ళను నమ్మేందుకెక్కడా?

హయ్యో రాతా! నాన్న కాస్తా ఆ వెంకట్రామయ్యచేత ఒప్పించాడు - అమ్మాయిని వాళ్ళబ్బాయికి చేసుకోవడానికి. వీళ్ళొచ్చిందిందుకేగా. కటాబిటిగా సంబంధాలు తేల్చుకోవటం చాతకాకేనా, ఇంత శ్రద్ధగా ఆలోచిస్తున్నదీ? అడగడం వ్యవధిగా ఆ వెంకట్రామయ్యగా రొప్పుకుంటాడనిగాదూ, ఆయనతో లౌక్యం ఏడుస్తున్నది? ఆయన లక్ష రూపాయలు సంపాయిస్తే మట్టుకు అమ్మాయి లాంటి కోడలు వస్తుందా ఏమిటీ? నాన్నకీ మాత్రం తెలీదేం? తనకే అంతా తెలిసినట్టు ఇంటావిడ, "మీ వల్ల ఇన్నాళ్ళబట్టీ కాకనేపాయె. మామగారు చూడండి!" అంటూంది. "ఎందుకు చేశావు నాన్నా ఈ పని?" అంటే "ఇటువంటి దేదీ చెయ్యకుండా పిల్ల పెళ్ళి అవుతుందా?" అంటాడు నాన్న. పిల్ల పెళ్ళంటే ఈ రోజుల్లో మాటలా?

ఇంత ఘనకార్యం సాధించినందుకు తనను, మెచ్చుకుని మేకతోలు కప్పలేదని ఎందుకు చేశావన్నానని నాన్నక్కోపం వచ్చింది. అమ్మా నాన్నా వెళ్ళిపోయినారు. అనగూడదుగాని, ముసలివారంతా ఇంతే!

ఏమయిందో అయింది. వెంకట్రామయ్యగారు వొప్పుకోనే వొప్పుకున్నాడు. మాహమాసంలో అమ్మాయి పెళ్ళి చేసెయ్యాలనుకుంటే ఆ వెంకట్రామయ్యగారు మొదట్లో "అలాగేనండీ! మీ నాన్నగారు చెప్పారు ఆయనెంత యోగ్యుడండీ! ఆయన్ను రమ్మనండి

అంతా స్థిరం చేద్దాం" అన్నవాడు కాస్తా నాన్న వెళ్ళిపోయినాడనేసరికి అలా నీళ్ళు నవిఁలాడేం? ఆఖరుకు వారం రోజులు తిప్పి మావాడిప్పుడు చేసుకోనంటున్నాడని తొంటచెయ్యి బయట పెట్టాడేఁవిటి?

అనుమానం వొస్తే అడదాన్నడుగు! "ఏమండీ, మామగారి ఎక్కువేవీలేదనీ, మీరడిగినా ఆ వెంకట్రామయ్యగారొప్పుకుంటారనీ అంటిరే? ఇలా అయిందేంమరీ?" అన్నదింటావిడ. ఏమిటా కుంటి ప్రశ్న? అసలా వెంకట్రామయ్యలాంటి వాళ్ళమాటకు విలవేమిటి? అది నాలికో తాటిపట్టో గాని, ఆయనగాంగా ఔనన్న నోటితో కాదనగలిగాడు. తక్కిన వాళ్ళకు సాధ్యమా? అటువంటి నిలకడలేని మనిషి చేత అవుననిపించడమేనా, నాన్న ప్రయోజకత్వం?

అంతటితో అయిందా? "ప్రకాశమో, ప్రకాశమో" అని చంపుకుతిన్నాడు నాన్న! ఆ ప్రకాశంమటుకేం జేశాడు? మాట ఖాళీ చేశాడు. "మీ పిల్లకింకా పద్నాలుగేళ్ళని గదూ అన్నారూ? తొందరేం లెండి, రెండేళ్ళాగండి, అలాగే చూద్దాం" అన్నాడు! ఇంతలావు సంబంధం కోసమని రెండేళ్లాగాలి! నాన్న ఆలోచనల్లన్నీ ఇంతేగా! ఏమిటో చెప్పొస్తుందింటావిడ.

ఏమయినాసరే, మాఘమాసంలో పెళ్ళిచేసి తీరాలి. అలాగంటే మరి లక్ష్మణ్రావు తమ్ముడు తప్పదు. మంచిరోజు చూసి తాంబూలా లిచ్చేసుకోవాలి.

"ఇంత కల సంబంధమూ కాదు. అందమైన సంబంధమూ కాదు. ఇదేమిటండీ!" అంటూాందింటావిడ. ఈ ఆడాళ్ళ నసకు అంతుందా అని.

ముద్రణ: ఆడజన్మ కథల సంపుటి, జనవరి 1955
దేశి కవితా మండలి: విజయవాడ